



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

6 Vtrum liceat alicui occidere hominum iustum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

aliquis sibiipſi inferat mortem vt vitet malapœnia, habet quidem quandam ſpeciem fortitudinis, propter quod quidẽ ſeipſos interfecerunt, aſſimantes ſe fortiter agere, de quorũ numero Razias fuit. Non tamen eſt vera fortitudo, ſed magis quadam mollities animi non valentis mala pœnalia ſuſtinere, vt patet per Philoſ. in 3. * Ethi. & per Aug. in 1. * de ciuit. Dei.

Li. 3. Ethic. c. 8. om. 5. Lib. 1. ca. 23. circa mediũ. tom. 5.

ARTICVLVS VI.

Vtrum liceat in aliquo caſu interficere innocentem.

1. 2. q. 94. ar. 5 ad 2. & q. 10. art. 8 ad 3. Et 1. q. 7. ar. 6 ad 3. Et opul. c. 9. q. 86. Et h. br. q. 10. 4.

AD SEXTVM ſic proceditur. Videtur, quod liceat in aliquo caſu interficere innocentem. Diuinus enim timor non manifeſtatur per peccatum, quoniam magis timor Domini expellit peccatum, vt dicitur Eccl. 1. ſed Abraham commendatus eſt, quod timuit Dominum, quia voluit interficere filium ſuum innocentem. ergo poteſt aliquis innocentem interficere ſine peccato.

¶ 2 Præ. In genere peccatorum, quæ contra proximum committuntur, tanto maius videtur aliquod eſſe peccatum, quãto maius nocementum inferitur ei, in quem peccatur: ſed occiſio plus nocet peccatori, quãm innocenti, qui de miseria huius vitæ ad celeſtem gloriam tranſit per mortem. cum ergo liceat in aliquo caſu peccatorem occidere, multo magis licet occidere innocentem, vel iuſtum.

¶ 3 Præ. Illud quod fit ſecũdum ordinem iuſtitia, non eſt peccatum: ſed quandoq; cogit aliquis ſecũdum ordinem iuſtitia occidere innocentem, puta, cum iudex, qui debet ſm allegata iudicare, condemnat ad mortem eum, quem ſcit innocentem per falſos teſtes conuiſtum: & ſimiliter miniſter, qui iniuſte condemnatum occidit obediẽs iudici. ergo abſque peccato poteſt aliquis occidere innocentem.

SED CONTRA eſt, quod dicitur Exod. 23. Inſontem, & iuſtum non occides.

RESPON. Dicẽdum, quod aliquis homo dupliciter conſiderari poteſt. Vno modo, ſm ſe alio modo, per comparationem ad aliud. Secundum ſe quidem conſiderando hominem, nullum occidere licet: quia in quolibet etiam peccatore debemus amare naturã, quam Deus fecit, quæ per occiſionem corrumpit. Sed ſicut ſupra dictum eſt, occiſio peccatoris fit licita per comparationem ad bonum commune, quod per peccatum corrumpitur: vita autem iuſtorum eſt conſeruatiua, & promotiua boni communis, quia ipſi ſunt principalior pars multitudinis. Et ideo nullo modo licet occidere innocentem.

Art. 2. huius quæſt.

D. 4.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod Deus habet dominium mortis, & vitæ. Eius enim ordinatione moriuntur & peccatores, & iuſti. Et ideo ille qui mandato Dei occidit innocentem, talis non peccat, ſicut nec Deus, cuius eſt executor: & oſtenditur Deũ timere, eius mandatis obediẽs.

AD SECVDVM dicendum, quod in penſanda grauitate peccati magis eſt conſiderandum id quod eſt per ſe, quod id quod eſt per accidens. Vnde ille qui occidit iuſtum, grauius peccat, quã ille qui occidit peccatorem. Primo quidem, quia nocet ei, quẽ prius dẽt diligere, & ita magis contra charitatem agit. Secundõ, quia iniuriam inferit ei, qui eſt minus dignus, & magis contra iuſtitiam agit. Tertio, quia priuat communitatem maiori bono. Quarto, quia magis Deũ contemnit, ſm illud Lucæ 10. Qui vos ſpernit, me ſpernit. Quod autem in iuſtus occiſus ad gloriam perducatur à Deo, per accidens ſe habet ad occiſionẽ.

FAD TERTIVM dicendum, quod iudex debet diligẽtius examinare teſtes, vt innocentes liberãdi innoxium, ſicut Daniel fecit. hoc non poteſt, debet eum ſuperiori iudici dicendum allegata ſententiam ferens occidit innocentem, ſed illi qui cum alioſtem. Miniſter autem iudicis cõdemnatum, ſi ſententia intolerabilem errorem non debet obedire: alias excuſarentur ceteri martyres occiderunt. Si uerõ non conſentiam iniuſtitiam, non peccat, præcepto, quia ipſe non habet dicere ſuperioriam, nec ipſe occidit innocentem, ſed iudicium exhibet.

ARTICVLVS VII.

Vtrum liceat alicui occidere aliquem, ſe defendendo.

AD SEPTIMVM ſic proceditur. Videtur, quod nulli liceat occidere aliquem, ſe defendendo. Dicit enim auguſt. ad Publicolam, de occidendis hominibus. Ne ab eis quiſquam occidatur, non mihi placet conſilium, niſi forte ſit miles, aut publica functione teneatur, vt non ſe hoc faciat, ſed pro alijs accepta legitima poteſtate, ſi eius congruat perſona: ſed ille qui ſe defendendo, occidit aliquem, ad hoc eum occidit, ne ipſe ab eo occidatur. ergo hoc videtur eſſe illicitum.

¶ 2 Præ. In 1. de j. Libero arbitrio dicitur. Quomodo apud diuinã prouidentia à peccato liberi ſunt, qui pro his rebus, quas contemni oportet, humana carne polluti ſunt: Eas autem res dicit eſſe contemnendas, quas homines inuita amittere poſſunt, vt ex præmiſſis patet. Horum autem eſt uita corporalis. ergo pro cõſeruanda uita corporali nulli licitum eſt hominem occidere.

¶ 3 Præ. Nicolaus Papa dicit, vt habetur in Decretis 1. diſtin. 50. De clericis, pro quibus conſultiſtis. ſ. qui ſe defendẽdo paganum occiderent, ſi poſtea per penitentiam emendati, poſſunt ad priuilegium ſtatim redire, aut ad aliorum aſcendere, ſcito nos nullam occiſionem dare, nec ullam tribuere licentiam eis quemlibet hominẽ quolibet modo occidendi, ſed ad præcepta moralia ſeruanda tenentur communiter clerici, & laici: ergo etiam laici nõ eſt licitum occidere aliquem, ſe defendendo.

¶ 4 Præ. Homicidium eſt grauius peccatũ, quã ſimplex fornicatio, vel adulteriu: ſed nulli licet cõmittere ſimplicẽ fornicationẽ, vel adulteriu, vel quodcunq; aliud peccatũ